

Jak przekształcić spółkę osobową w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością

Wspólnicy coraz częściej decydują się na przekształcenie prowadzonej przez nich spółki osobowej w spółkę kapitałową, najczęściej w spółkę z o.o. Jakie zalety i wady ma takie rozwiązanie? Jak skutecznie przeprowadzić proces i uniknąć problemów w późniejszym funkcjonowaniu spółki?

W toku prowadzenia przez spółkę osobową działalności gospodarczej, zaistnieć mogą zdarzenia powodujące powstanie po stronie spółki czy jej wspólników potrzeby zmiany formy prowadzonej działalności gospodarczej.

Jaka procedura

Przekształcenie spółki osobowej w spółkę z o.o., wymaga podjęcia przez spółkę szeregu czynności, wśród których wyróżnia się:

- sporządzenie planu przekształcenia spółki wraz z załącznikami oraz opinią biegłego rewidenta,
- powzięcie uchwały o przekształceniu spółki,
- powołanie członków organów spółki przekształcanej albo określenie wspólników prowadzących sprawę tej spółki i reprezentujących ją,
- zawarcie umowy albo podpisanie statutu spółki przekształcanej,
- dokonanie w rejestrze wpisu spółki przekształcanej i wykreślenia spółki przekształcanej.

Katalog ten nie jest zamknięty, co oznacza, że nie wskazuje wszystkich czynności, jakie należy wykonać dla przekształcenia spółki. Określa natomiast minimum czynności, jakie muszą zostać podjęte, aby przekształcenie zostało dokonane. Pominięcie któregośkolwiek z wyróżnionych etapów lub jego wadliwe przeprowadzenie skutkować może w najlepszym przypadku odmową rejestracji przekształcenia przez sąd rejestrowy, a w najgorszym – nawet ryzykiem rozwiązania zarejestrowanej już spółki przekształcanej przez sąd rejestrowy.

Trzeba przygotować plan

Plan przekształcenia sporządzają wszyscy wspólnicy prowadzący sprawę spółki przekształcanej, w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Powinien on zawierać co najmniej:

- ustalenie wartości bilansowej majątku spółki przekształcanej na określony dzień w miesiącu poprzedzającym przedłożenie wspólnikom planu przekształcenia,
- określenie wartości udziałów wspólników zgodnie ze sprawozdaniem finansowym sporządzonym dla celów przekształcenia na określony dzień w miesiącu poprzedzającym przedłożenie wspólnikom planu przekształcenia, przy zastosowaniu takich samych metod i w takim samym układzie, jak ostatnie roczne sprawozdanie finansowe.

Do planu przekształcenia należy załączyć stosowne dokumenty a mianowicie:

- projekt uchwały w sprawie przekształcenia spółki,
- projekt umowy spółki przekształcanej,
- wycenę składników majątku (aktywów i pasywów) spółki przekształcanej,
- sprawozdanie finansowe sporządzone dla celów przekształcenia na określony dzień w miesiącu poprzedzającym przedłożenie wspólnikom planu przekształcenia, przy

zastosowaniu takich samych metod i w takim samym układzie, jak ostatnie roczne sprawozdanie finansowe.

Biegły musi sprawdzić

Sporządzony plan przekształcenia należy poddać badaniu przez biegłego rewidenta w zakresie jego poprawności i rzetelności. Biegłego wyznacza sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki przekształcanej, na wniosek spółki.

Należy jednak zauważyć, że sporządzenie planu przekształcenia i poddanie go badaniu biegłego nie będzie konieczne w przypadku przekształcenia spółki jawnej, w której wszyscy wspólnicy prowadzili sprawy spółki. Pomimo tego, przekształcana spółka jawna będzie zobowiązana przygotować:

- projekt uchwały w sprawie przekształcenia spółki,
- projekt umowy spółki przekształcanej,
- wycenę składników majątku (aktywów i pasywów) spółki przekształcanej,
- sprawozdanie finansowe sporządzone dla celów przekształcenia na określony dzień w miesiącu poprzedzającym przedłożenie wspólnikom planu przekształcenia, przy zastosowaniu takich samych metod i w takim samym układzie, jak ostatnie roczne sprawozdanie finansowe. Spółka będzie musiała także poddać wycenę aktywów i pasywów spółki badaniu biegłego rewidenta.

Zawiadomienie wspólników

O zamiarze powzięcia uchwały o przekształceniu spółki, spółka zawiadamia wspólników. Czyni to dwukrotnie, w odstępie nie krótszym niż dwa tygodnie i nie później niż na miesiąc przed planowanym dniem powzięcia tej uchwały, w sposób przewidziany dla zawiadamiania wspólników spółki przekształcanej. Przy tym termin miesięczny odnosi się wyłącznie do pierwszego zawiadomienia.

Zawiadomienie skierowane do wspólników powinno zawierać istotne elementy planu przekształcenia oraz opinii biegłego rewidenta, a także wskazywać miejsce oraz termin, w którym wspólnicy spółki przekształcanej mogą się zapoznać z pełną treścią planu i załączników, a także opinią biegłego rewidenta (przy czym termin ten nie może być krótszy niż dwa tygodnie przed planowanym dniem powzięcia uchwały o przekształceniu). Do zawiadomienia należy załączyć projekt uchwały o przekształceniu oraz projekt umowy spółki albo statutu spółki przekształcanej.

Ustna prezentacja

Pomimo dokonanych zawiadomień oraz udostępnienia wspólnikom spółki stosownych dokumentów, bezpośrednio przed powzięciem uchwały o przekształceniu spółki wspólnikom należy ustnie przedstawić istotne elementy treści planu przekształcenia i opinii biegłego rewidenta. Nie ma przy tym znaczenia, kto te informacje przedstawi. Może to uczynić zarówno jeden ze wspólników spółki, ale także osoba trzecia, przykładowo taka, która wspierała spółkę lub doradzała jej w toku przekształcenia, zna treść planu przekształcenia i opinii biegłego rewidenta.

Wymóg ten nie będzie miał zastosowania w przypadku przekształcenia spółki jawnej, w której wszyscy wspólnicy prowadzili sprawy spółki.

Konieczna jest uchwała

Kolejnym krokiem na drodze do przekształcenia spółki jest podjęcie przez jej wspólników uchwały o przekształceniu, która powinna zostać zaprotokołowana przez notariusza. Uchwała ta powinna określać co najmniej:

- typ spółki, w jaki zostaje ona przekształcona,
- wysokość kapitału zakładowego spółki przekształconej,
- wysokość kwoty przeznaczonej na wypłaty dla wspólników nieuczestniczących w spółce przekształconej, która nie może przekraczać 10 proc. wartości bilansowej majątku spółki,
- zakres praw przyznanych osobiście wspólnikom uczestniczącym w spółce przekształconej, jeżeli przyznanie takich praw jest przewidziane,
- nazwiska i imiona członków zarządu spółki przekształconej,
- zgodę na brzmienie umowy spółki przekształconej.

Za przekształceniem spółki osobowej w kapitałową wypowiedzieć się muszą wszyscy wspólnicy, z tym że w przypadku spółki komandytowej oraz spółki komandytowo-akcyjnej wystarczy, jeżeli oprócz wszystkich komplementariuszy za przekształceniem wypowiedzą się komandytariusze bądź akcjonariusze reprezentujący co najmniej dwie trzecie sumy komandytowej bądź kapitału zakładowego, chyba że umowa albo statut przewiduje warunki surowsze.

Powołanie członków zarządu

Jak wskazuje się w doktrynie, elementem uchwały przekształceniowej jest podanie danych personalnych (imion i nazwisk) członków zarządu, nie zaś powołanie ich do zarządu spółki przekształconej. Skoro, jak to wynika z obowiązujących przepisów, do przekształcenia spółki wymaga się powołania członków organów spółki przekształconej, to powołanie członków organów powinno nastąpić bądź w odrębnej uchwale, bądź w odrębnym miejscu uchwały przekształceniowej, gdzie powinno zostać zaznaczone, że poza wskazaniem danych członków zarządu spółki przekształconej dokonuje się przede wszystkim ich powołania do pełnienia tych funkcji. W doktrynie wskazuje się bowiem wprost, że podjęcie uchwały przekształceniowej, w której wskazane są dane personalne członków zarządu spółki przekształconej, nie może być utożsamiane z powołaniem tych osób.

Pora na umowę

Zawarcie umowy spółki przekształconej jest kolejnym krokiem, jaki należy wykonać na drodze do przekształcenia spółki. Zawarcie umowy, rozumiane jako zgodne oświadczenia woli wspólników spółki przekształconej o zawarciu umowy spółki przekształconej, należy odróżnić od wyrażenia zgody na jej brzmienie, stanowiącej element uchwały o przekształceniu. Niezawarcie umowy spółki przekształconej ma zasadniczo taki skutek, że sąd rejestrowy odmówi rejestracji przekształcenia. Jeżeli jednak taki brak przez sąd rejestrowy nie zostanie zauważony i spółka przekształcona zostanie zarejestrowana, przedsiębiorca może mieć większy problem. Brak zawarcia umowy spółki nie powoduje, że spółka taka nie istnieje. Oznacza jednak, w świetle obowiązujących przepisów, że sąd rejestrowy może orzec o jej rozwiązaniu, na wniosek osoby mającej interes prawny albo z urzędu, po przeprowadzeniu rozprawy. Nie wpływa to jednak na ważność czynności dokonanych przez spółkę. Przy tym spółka nie może być rozwiązana, jeżeli od jej wpisu do rejestru przedsiębiorców upłynęło pięć lat.

Oświadczenia o uczestnictwie

W praktyce obrotu, wraz z podjęciem uchwały o przekształceniu spółki, wspólnicy składają także oświadczenia o uczestnictwie w spółce przekształconej. Oświadczenia takie muszą być złożone na

piśmie, pod rygorem nieważności. Jednak najczęściej są one składane przed notariuszem protokołującym uchwałę o przekształceniu, jako kolejna część aktu notarialnego. Jeśli wspólnicy nie złożą w dniu podjęcia uchwały o przekształceniu stosownych oświadczeń, spółka wezwie ich do ich złożenia w terminie miesiąca od dnia powzięcia uchwały o przekształceniu spółki. Brak oświadczenia wspólnika w wyznaczonym terminie jest jednoznaczny z rezygnacją wspólnika z uczestniczenia w spółce przekształcanej. W takim przypadku wspólnikowi przysługuje roszczenie o wypłatę kwoty odpowiadającej wartości jego udziałów w spółce przekształcanej, zgodnie ze sprawozdaniem finansowym sporządzonym dla celów przekształcenia lub o zwrot przedmiotu wkładu niepieniężnego, jaki wniósł on do spółki.

Wniosek o wpis

Po podjęciu uchwały o przekształceniu i złożeniu przez wspólników oświadczeń o uczestnictwie w spółce przekształcanej, wszyscy członkowie zarządu spółki przekształcanej wnoszą do sądu rejestrowego o wpis przekształcenia do rejestru. Z chwilą wpisu spółki przekształcanej do rejestru (zwaną dniem przekształcenia), przekształcana spółka osobowa staje się spółką z o.o.

Wreszcie pora na ogłoszenie

Ostatnią czynnością związaną z przekształceniem spółki komandytowej, jest ogłoszenie o dokonanym przekształceniu. Jest ono publikowane w MSiG, na wniosek zarządu spółki przekształcanej.

Autor: Karolina Durbacz, prawnik, Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy.